№. 37. w Srodę dnia 13. Lutego 1850.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński.

Berlin, d. 8. Lutego. — Donosiliśmy dawniéj, iż rada miejska tutejsza odrzuciła wniosek względem udzielenia ministrom Brandenburgowi i Manteuflowi obywatelstwa honorowego miasta Berlina. Teraz zaś namyśliwszy się, że lepiéj z wodą płynąć, niż pod wodę, przeciwnie uchwaliła, żeby rzeczonym ministrom odywatelstwo honorowe udzielonem było. W skutek téj uchwały w sam dzień zaprzysiężenia konstytucyi wieczorem udała się deputacya z rady miejskiéj do ministrów i wręczyła im dyplomata obywatelskie, przyczém naczelnik reprezentantów miasta, pan Seidel, zwracając uwagę na to, że 15. Listopada 1848. taż sama rada miejska uchwaliła, »iż ministerstwo Brandenburga nie posiada zaufania kraju i że kraj do zguby prowadzi« — oświadczył, że niniejsza uchwała rady ma być zasłoną zapomnienia, która na wieczne czasy zakryje dawniejszą nielegalną uchwałę.

— Korespondent gazety odrzańskiéj donosi z Berlina: Wiadomości drogą telegraficzną z Paryża tu nadeszłe, wielkie robią wrażenie. Rząd pruski posłał jakieś tajne instrukcye bawiącemu obecnie w Paryżu jenerałowi Willisenowi, przytém szczegółowe rozporządzenia na przypadek, gdyby ruch rewolucyjny we Francyi w groźniejszéj objawić się miał postaci. Zresztą nadmienia korespondent, że jenerał Willisen wysokie dał o swych zdolnościach wyobrażenie w broszurce opisującéj kampanią włoską. Dla tego też zapewne obrał go rząd pruski na korespondenta o dzisiejszém położeniu Francyi.

Berlin, d. 9. Lutego. — Władze wyższe otrzymały rozporządzenie, aby odebrały przysięgę od wszystkich urzędników państwa na konstytucyą. Przysięga wykonaną być ma na wzór homagialny podczas wstąpienia na tron nowego króla. — Nie ulega wątpliwości, że Prusy i Austrya przesłały stanowczą notę dyplomatyczną Szwajcaryi z powodu wychodźców. Z początku rozumiano, że Francya przyłączy się pod tym względem do dworów wschodnich, ale teraz przekonano się z odpowiedzi posła francuzkiego, iż obecne ministerstwo w kwestyi téj zajęło stanowisko niepewne i odkłada rzecz do czasu późniejszego.

Rząd bawarski przesłał do mniejszych państw niemieckich połączonych z Prusami przeciwny projekt pruskiemu, względem utworzenia związku rzeszy niemieckiéj, ale zamiar się nie udał. Dowiadujemy się także z dobrego źródła, że nawet Austrya nie przychyla się do pewnych punktów, zamieszczonych w projekcie bawarskim. Tymczasem sprawa duńska przewłóczy się bez końca, a nawet żegluga rozpocznie się pod wpływem niepewności, czyli na nowo blokada brzegów niemieckich nie przeszkodzi handlowi. Z tego powodu wręcz czynią dyplomacyi pruskiéj wyrzuty, iż się okazała tak niezręczną w sprawach ważniejszych i dla tego w krótce nastąpią zmiany w wyższych kołach dyplomatycznych. — Pan Prokeset oświadczyć miał ministrom, że jeżeli Prusy na sejmie w Erfurcie nie utrzymają się w granicach opisanych traktatami, natenczas łatwo przyjść może do wojny. Na to rząd pruski często powtarzaną dał odpowiedź, że nigdy nie było zamiarem jego wychodzić poza granice prawne, a więc i co do sejmu erfurtskiego, to samo dać może zapewnienie.

Królewiec, d. 6. Lutego. — Gwardyą naszę rozwiązano. Co oddanie broni w zawieszeniu pozostawiło, dokończyła odpowiedź ministra Manteufla dana tutajszemu magistratowi. Odwołał się w niéj po prostu na ustawę z 24. Października, i poparł odpowiedź rejencyi królewskiéj, która nie chciała zezwolić na przedłużenie terminu oddania broni. Nakoniec minister oświadcza, że ponieważ jeszcze pułkownika ostatecznie nie zamianowano i regulaminu dla gwardyi obywatelskiéj nie ułożono, któryby reprezentanci powiatowi potwierdzili, prawo owe należy także do gwardyi tutajszéj zastósować, i jako dotąd nie zorganizowaną zupełnie, całkiem rozwiązać.

Drezno, d. 3. Lutego. — Dochodzenie sądowe w sprawie obwinionych majowych już ukończono i akta do sądu apelacyjnego odesłano. Niemal wszyscy obwinieni siedzą w Sebnitz i Hohenstein. Zapewniają, że ma nastąpić ogólna amnestya z osobnym warunkiem dla Bakunina, który Europę ma na zawsze opuścić. Bakunin w ciągu więzienia poświęcał się matematyce i nauce języka angielskiego, a jakaś polska dama zobowiązała się w razie uwolnienia go, oddać mu do rozporządzenia znaczny kapitał.

Brunświk, d. 5. Lutego. — Konwencya wojskowa pomiędzy krajem naszym a Prusami istotnie teraz zawartą została, książe ją podpisał. O ile słychać, głównym jéj zamiarem jest, wojska nasze zupełnie na stopę pruską uorganizować i wyćwiczyć, a dozór naczelny mieć będzie jeden z jenerałów pruskich; nie potwierdza się zatém pogłoska w kilku dziennikach zamieszczona, jakoby nasz książe panujący naczelne dowództwo nad wojskiem Prusom miał odstąpić tak, iż ze strony Hanoweru z powodu tego protestacya nastąpiła. Rząd nasz miałby wprawdzie prawo zawrzeć układ taki bez zezwolenia reprezentacyi krajowéj, ale przedłoży go jednakże do potwierdzenia izbie deputowanych, gdyż w razie przeciwnym mogłyby się wywiązać wielkie nieporozumienia, gdyby tego uczynić zaniedbano, jak to mieliśmy przykład z dawniejszego zgromadzenia stanowego, przy zawarciu z Prusami konwencyi względem miejsc spoczynku dla przechodzącego wojska.

Z Monachium piszą pod d. 8. Lutego. — Kiedy przed kilku miesiącami wyszedł jeden reskrypt ministeryalny, jakich się od czasu najbujniejszego zakwitnienia reakcyi w Bawaryi tak wiele pojawiło, niby to dla opieki dobréj prasy, a zwalczania złéj, ale rzeczywiście dla korrupcyi, i takowy dostał się do wiadomości publicznéj, wtedy zabrzmiał przy stole ministeryalnym w izbie okrzyk boleści: »ciężkie przewinienie popełniono, tajemnica urzędowa została naruszoną!« Zupełnie odwrotną do owego zapału, w jakim wówczas ministrowie dochodzili owego przestępcy zdradzającego tajemnicę urzędową, jest teraz owa oziębłość, z jaką się inna indagacya od roku już wlecze; to jest dochodzenie, gdzie się podziała znaczna ilość akt z czasów ministerstwa Wallersteina, która w roku upłynionym nagle i w sposób tak tajemny z registratury ministerstwa spraw wewnętrznych znikła. (Ilość akt zaginionych była tak znaczną, iż bez użycia do tego woza niepodobnaby je było usunąć). Zkądże pochodzi owa różnica? Czyliż skradzenie akt tych jest może mniéj ważném, aniżeli owa niedyskrecya.

Sztutgard, d. 5. Lutego. — Za Löwem z Calbe, ostatnim prezesem niemieckiego zgromadzenia narod. wydano także w Merkurym szwabskim list gończy, posądzając go o popełnienie zbrodni stanu.

Anglia.

Londyn, d. 5. Lutego. — Wczoraj w izbach obydwóch wnoszono interpellacye we względzie kwestyi greckiéj i polityki zagranicznéj. W ogóle torysowie niezadowolnieni są owym ogólnym frazesem mowy od tronu, »że z mocarstwami zagranicznemi w pokoju żyjemy,« gdyż właściwie nic on więcéj nieoznacza, jak że Anglia właśnie wojny żadnéj nieprowadzi, a żadnéj gwarancyi utrzymania nadal pokoju w sobie niezawiera. W izbie wyższéj, gdzie wczoraj właśnie odczytano odpowiedź królowéj na adres przesłany, zapytał lord Stanléj, czy gabinetowi doniesiono już o blokadzie portu Pireus, i jak to być mogło, że równocześnie z ową pokojem tchnącą mową od tronu, admirałowi Parker polecono, aby wykonał kroki nieprzyjacielskie przeciw rządowi zaprzyjaźnionemu a zarazem tak słabemu, jak grecki? W końcu zażądał przedłożenia akt dotyczących. Markiz Landowne odpowiedział, że rząd w czasie układania mowy od tronu, nieposiadał jeszcze wiadomości z Aten, o których teraz w treści prasa prawdziwie donosi. Chodzi tu wreszcie w obec Grecyi o niezaspokojenie pewnéj liczby pretensyi, na które Anglia jeszcze kilka lat z szczególną cierpliwością czekała. O blokadzie Aten niema już urzędowego doniesienia. Jeżeli posłowie francuzki i rossyjski pośrednictwo swoje ofiarowali, to przecież oni od rządów swoich niebyli do tego upoważnieni, a zatem nieprzyjęcie ich projektu niejest jeszcze lekceważeniem tych obydwóch mocarstw. Bez wątpienia oświadczy izba zgodność swoję z polityką rządu, skoro on tylko przedłoży akta dotyczące, co w krótce gotów uskutecznić. Odpowiedź ta nieprzeszkadzała

jednakże hrabiemu Aberdeen, do wyrzeczenia nagany jak najsurowszéj we względzie nieroztropności polityki owéj. Gdyby tylko chodziło o ekzekwowanie pożyczki greckiéj, wtedy służyłoby rządowi prawo, odrzucić wszelkie mięszanie się obce; lecz on żąda odstąpienia wysp, a to narusza widocznie układy, jakiemi zastrzeżono skład territorialny królestwa greckiego, a następnie interes współukładających się. Markiz Landsdowne odparł; że żądania pana Wyse w Atenach ściągają się naprzód tylko do wynagrodzeń pieniężnych, i że wzmiankowane odstąpienie wysp do innéj zupełnie kategoryi należy, dla tego z tamtem nienależy mięszać, jak to szlachetny hrabia uczynił. —

W sposób podobny odpowiedział lord Palmerston na interpellacyą Gibsona w izbie niższéj; a kiedy dep. Roebuck takież same tutaj czynił zarzuty, jak hr. Aberdeen w izbie lordów, odrzekł lord Palmerston, że obydwie wysepki Sapienza i Elaphonisi kontrahenci układów greckich i król Otto sami uważali za część wysp jońskich. Sir Inglis uważał za rzecz szczególniejszą, że podobne wypadki niezdarzały się w czasie, kiedy Edmund Lyon był posłem w Atenach, jak to teraz się dzieje w krótce po przybyciu posła nowego; zarazem, zapytał, czy Finley i Pacifico, za których należytościami Anglia tak energicznie występuje, istotnie są poddanymi angielskimi, i czy Anglia w porozumieniu z Francyą i Rossyą działa? Lord Palmerston odpowiedział, że poróżnienie to nastąpiło już w czasie urzędowania Lyona, i że obydwie osoby wzwyż wzmiankowane rzeczywiście są poddanymi angielskimi; pytanie zaś o porozumienie z Francyą i Rossyą odrzuca, jako niestósowne. Do pytania tego przyłączył d'Israeli interpellacyą o stosunkach Anglii do Rossyi, Austryi, Hiszpanii i o kwestyi duńskiéj. Odpowiedź lorda Palmerstona była téj treści, że stosunki Anglii do Austryi są dosyć przyjazne, i że poseł angielski wciąż jeszcze w Wiedniu rezyduje, kiedy tymczasem Austrya niema żadnego w Londynie. Spodziewać się załatwienia kwestyi duńskiéj w kilku dniach byłoby rzeczą zawczesną; lecz coś stanowczego niezadługo nastąpi. Prusy układają się, nie jako Prusy, ale w imieniu całego związku niemieckiego, tak iż w końcu komissya w Frankfurcie ratyfikacyi odmówić niemoże. Cieszy się, iż może oświadczyć, że układy w Berlinie w najlepsze się toczą; rząd położył sobie za zadanie, przywrócić znowu jak najswobodniejsze stosunki handlowe pomiędzy Danią a Niemcami, a przezto zapewnia wszelkie korzyści handlowi angielskiemu. Co się tyczy Rossyi, jest ona wolną od wszelkiéj myśli nieprzyjaznéj przeciw Turcyi, i jeżeli dotąd zastrzeżona redukcya wojska rossyjskiego w księztwach naddunajskich na 10,000 jeszcze niezostała wykonaną, to wkrótce nastąpi.

F r a n c y a.

Paryż, d. 7. Lutego. — Zapowiedziany dawniéj dziennik nowy pod redakcyą Armanda Marrasta, Republikanin, pocznie wychodzić z dnia 24. Lutego. La Reforme dotąd niewyszła, akcyonaryusze tego dziennika starają się o pokrycie zabranéj kaucyi i mają nadzieję, że dziennik ten pocznie wychodzić z d. 15. Lutego. Dziennik la Presse Emila Girardina zakazanym został w Rzymie, z powodu polemiki przeciw rządom duchownym.

Prefekt policyi Carlier składa teraz winę na niższych policyantów, że jego rozkazów nie rozumieli, że tylko drzewa wolności mieli ścinać, które albo poschły, albo przeszkadzały przejazdom na ulicach i placach. Tymczasem pokazało się, że i rząd ma namiętności, bo rozkazał ściąć drzewo wolności stojące na placu świętego Marcina, które bynajmniéj nieżawadzało i pięknie rosło.

Wczora zrana zapytywali policyanci, jak niewinni wilcy, mieszkańców na placu St. Honore, czyli tam zasadzone drzewo wolności im nieprzeszkadza. Mieszkańcy odpowiedzieli, że to drzewo wcale im nieprzeszkadza. Policya oddaliła się, nieotrzymawszy pomyślnéj dla siebie odpowiedzi. Dzewo na dziedzincu domu spery jeszcze stoi. Do ściętych drzew należy i to, które zasadzone przed pałacem Thiersa. Jak wiadomo Thiers w gorliwości pierwszéj, sam ofiarował to drzewo z swojego ogrodu do zasadzenia.

Edgar Ney został wybrany deputowanym w departamencie Charante. Wielka ztąd panuje radość w pałacu elizejskim.

Mówią, że między dwoma reprezentantami Richardetem góralem i de Labordem z większości przyjdzie do pojedynku.

Znaczne podwyższenie się dochodu rogatkowego w Paryżu pochodzi z dodatku drugiego dziesiątka i kilku nowych podatków, które wynoszą 1,158,000 fr. Według zasady taryfy z roku 1847. przyniosło rogatkowe w tym roku 33 miliony, a miało tylko przynieść 31 milionów.

Przejście Aumaire niedaleko konserwatorium, które było często miejscem zaburzeń, ma być teraz zamienione w ulicę, według uchwały rady miejskiéj. — Drukarz odezwy podoficera Boichota do armii skazany został na 200 fr. kary przez sąd policyi poprawnéj.

La Presse mówiąc o zabraniu dziennika Voix du peuple z powodu zamieszczonego w nim artykułu Proudhona, dziwi się, czemu nie zabrano także jéj dziennika, który oddrukował inny artykuł Proudhona. W końcu tak powiada Proudhon w tym artykule: Dzięki ci więc obywatelu prezydencie, dzięki. Wytrwaj w boju zabijającym, wolność. Lud przeklinać będzie pamięć twoją. Ów, który tam u góry panuje, a do którego modlą się Thiers, Montalembert, Faucher, nagrodzi ich służby.

Prokurator rzeczypospolitéj w Limoges kazał zabrać pierwszy numer tam wychodzącego dziennika socyalistycznego pod tytułem Salut du peuple.

— Sąd przysięgłych w Montpellier uwolnił 7 obżałowanych o zabicie sierzanta policyjnego podczas tamecznych niespokojności.

Rada ministrów obradowała dziś przed południem nad odpowiedzią Piscatoremu w zgromadzeniu narodowém. Według dziennika Estafette ministerstwo da odpowiedź w duchu większości. Rząd francuzki miał otrzymać zawiadomienie, iż Anglia przyjmuje w zatargach greckich pośrednictwo rządu francuzkiego.

Wczoraj toczył się proces przed sądem, który nowo światło rzuca, jak we Francyi nauki pobierają. Przy wszystkich uniwersytetach, a szczególniéj w Paryżu znajdują się zakłady do układania nakształt wyżłów młodzieży do złożenia egzaminu dojrzałości. Zakłady te nietylko nieograniczały się na układaniu młodzieży do egzaminów, ale jeszcze trudniły się podsuwaniem innych osób zdatnych w miejsca młodzieży, bogatéj, które zwykle uczyć się niechce, a pragnie mieć zaświadczenia zdatności i nauki. Wprawdzie wymagane od uczniów świadectwo ze szkół odbytych utrudniało nieco przemysł ten zakazany, ale nowy minister oświecenia i téj trudności zapobiegł przez dekret, iż z powodu wolności nauczania a szczególniéj nauczania duchownych znosi się potrzeba zaświadczeń szkolnych z odbytych nauk. Nieomieszkali przeto korzystać z tego dekretu przełożeni zakładów dresujących młodzież do egzaminów, posyłali na egzamina zdatne osoby, które podsuwały piśmienne wypracowania potajemnie niezdatnym osiełkom bogatym, i za nich przepadli. Dwóch takich przełożonych pokłóciło się o honorarium 300 fr. za podobny egzamin i tę posiadało bezczelność, iż się zapozwali przed kratki sądu, który się w téj sprawie za niewłaściwy uznał.

W ł o c h y.

Turyn, dn. 1. Lutego. — W senacie przyjęto 49 głosami przeciw 3 projekt do prawa przyjęty już w liczbie deputowanych, który znosi artykuł 28 w księdze ustaw obywatelskich i wszelkie inne rozporządzenia, ograniczające prawa cudzoziemców w Sardynii. W izbie deputowanych interpelowało ministerstwo ze względu na zakaz niektórych intendentów, aby obrad komitetów komunalnych nie publikować. Minister odpowiedział, że w przedmiocie tym nie istnieje jeszcze żadna uchwała, i że w tym względzie zamyśla rząd projekt izbie przedłożyć.

Główną kwaterę austryacką przenieść mają do Liworno. — Według Giornale di Roma utworzyło się w państwie rzymskiém towarzystwo w celu rozpowszechniania dobrych pism. Nie wymieniają osoby stojącéj na czele owego stowarzyszenia, ale dają do zrozumienia, że to jest osoba znakomita. W wielu okolicach Romanii nieukontentowanie ludności tak wzrosło, i zaczyna już jawnie przrz czyny się okazywać. Cernuschi został przez francuzki sąd wojenny za niewinnego uznany i na wolność puszczony. Rozumieją jednakże, iż się w Rzymie nie osadowi, ale pójdzie na wygnanie. — Wojska hiszpańskie ściągają się do Terraciny, gdzie wsiadają na okręty i odpływają do Hiszpanii. — Załoga wojskowa dotychczasowa ma jednakże w mieście tém pozostać aż do przybycia papieża. — Dnia 23. wyjechał Cordova do Neapolu, spodziewano się go jednak nie zadługo z powrotem, gdyż chciał ostatnie dni karnawału w Rzymie przepędzić. Podług Nationale podobno znowu zaszły jakieś nieporozumienia pomiędzy rządem francuzkim a rzymskim. — Niedawno wyszedł ponowiony zakaz przebierania się w maski, tymczasem Francuzi tak mało na to zważają, iż już trzeci w tych dniach odbył się bal maskowy.

Mówią, iż cesarz rosyjski wzbrania się przysłać posła do Turynu, dopóki jen. Chrzanowski nie zostanie usunięty z dowództwa armii. Margrabia d'Azeglio zważając na szkody, jakieby przez zerwanie dyplomatycznych stosunków z Rosyą poniósł handel sardyński, przychyla się do żądania Rosyi i ma przedstawić stósowny projekt do izby deputowanych.

A u s t r y a.

Wiedeń, dn. 6. Lutego. — Zbieramy tu pokrótce treść wszelkich wiadomości nadeszłych do Triestu dnia 4. m. b. tyczących się kwestyi greckiéj. Na pokładzie okrętu Europa, który wiadomości te przywiózł, znajdował się Zografos zamianowany nadzwyczajnym ministrem pełnomocnym przy dworze w Petersburgu. Każdéj chwili spodziewają się przybycia jego do Wiednia. Z listów, dzienników greckich i doniesień ustnych pokazuje się, że nieporozumienie grecko-angielskie postać coraz groźniejszą przybiera. Wrażenie wielkie zrobił już okólnik konsula angielskiego sir Greena, w którym wzywa wszystkich poddanych korony angielskiéj, aby się udali na pokład eskadry. Obawa powiększyła się, kiedy dowiedziano się o treści listu konsula tego do swoich kolegów. Według tego okrętem greckiem obładowanym towarami greckiemi niewolno wcale na morze wypływać, a jeżeli mają ładunek zagraniczny w tedy tylko, jeżeli statek naładowano przed ogłoszeniem terminu prekluzyjnego; do zagranicznych zaś okrętów rozporządzenie to niema być pod żadnym względem zastósowane. Otém zawiadomiono także gubernatora Syry, i przytéj sposobności oświadczono, że ów stan blokady tak długo trwać będzie, dopóki rząd grecki nieprzychyli się do zapłacenia żądanéj kwoty 1,500,000 drachm. Z Pireus dowiadujemy się, że pomniejszym odkrytym statkom wolno jest wypływać i wpływać do portu, zapewne w tym zamiarze, aby flocie saméj angielskiéj podać sposobność zaopatrywania się w żywność. Rząd grecki opiera się zadosyć uczynić żądaniom Anglii. Wyznaczyła ona trzech naczelników wojskowych i kilkunastu prefektów na punkta ważniejsze królestwa dla utrzymania ile

możności spokojności i porządku. Trikutis odpłynął dnia 26. z. m. na pokładzie okrętu francuzkiego jako poseł nadzwyczajny do Paryża. Na wniosek rządu greckiego, ofiarowali reprezentanci Austryi i Rossyi swoje okręty wojenne, pomiędzy témi kilka statków parowych dla utrzymywania komunikacyi przerwanéj. I tak korweta rossyjska Calypso przywiozła jenerała Tzavellas do Nauplii, bat parowy austryacki Marianna jenerała Mamaris i nomarchę Moraastiriotti do Stilis. Jenerał Garditriotti został zamianowany wodzem naczelnym dla obwodu Aten i Beocyi. Urząd jego marszałka dworu objął tymczasowo jenerał Notaras, adjutant królewski. Prassa grecka, trzyma stronę rządu.

Wczoraj odbył się bal słowiański w sali Zofienbad, który był bardzo świetny i nader liczny. Wszyscy ministrowie byli obecni; prezes ministrów książe Schwarzenbesg bawił aż do rana. Zapewne nikomu nawet na myśl nieprzyszło, iżby się tam bez Jelaczica obyło, a do tego przybył też tam gubernator cywilny i wojskowy Wiednia z wielu innymi jenerałami.

Dzienniki i listy z Konstantynopola sięgają do 24. z. m. W państwie tureckiem wszędzie pokój głęboki panuje; stan powietrza wielkiéj ulegał zmianie, śniegu nadzwyczajna ilość spadła, tak iż komunikacya w wielu miejscach stolicy zupełnie przerwaną została. Nieporozumienie pomiędzy Grecyą a Anglią wystawiają dzienniki tureckie w świetle nader niekorzystnem dla Grecyi. Pochwalają nawet cierpliwość i umiarkowanie Anglii, która do ostatniéj chwili nieprzestała przestrzegać względów dla Grecyi należnych. W obec kierunku najnowszego polityki tureckiéj, i w obec zwyczajnego od dawnego czasu sposobu wyrażania się dzienników tureckich, należało się tego spodziewać. Mianowicie dziennik Impartial de Smyrne odznacza się zaciętością polemiki swojéj przeciw rządowi greckiemu. Eskadra francuzka opuściła dnia 18. Stycznia przystań pod Smyrną. Podług dziennika Impartial z 25 udała się ona do Pireus według innych zaś doniesień odżegłowała do Miscomissi. Rezerwy armii tureckiéj rozpuszczono tymczasowo do domu, gdyż ustały powody, dla których je pod chorągwie powołano.

Koresp. minist. donosi, że konstytucya prowincyonalna dla Czech ma być jutro ogłoszona. Sejm czeski będzie się składał z 220 deputowanych, z których 70 wybierają najwyżéj opodatkowani, 71 miasta i miejsca jarmarczne, a 79 gminy wiejskie. Statut wspomniony zastrzega wyraźnie nietykalność praw obu narodowości Czechy zamieszkujących. Wydana dzisiaj ustawa krajowa dla Tyrolu, zniweczyła marzenia mieszkańców południowéj części tego kraju, o podziale na niemiecki i włoski Tyrol, jak również o utworzeniu osobnéj prowincyi Voralbergu. Pierwszy bowiem artykuł orzeka, iż uksiążęcone hrabstwo Tyrolu wraz z krajem Voralbergu stanowi jedną nierozdzielną część składową austryackiéj monarchii dziedzicznéj, i kraj koronny tego cesarstwa.

Bucovina podaje następujące obliczenie strat, poniesionych przez Rumunów w Siedmiogrodzie, pod czas wojny węgierskiéj: »Jeżli na każdą wieś w całości spaloną policzymy w przecięciu 80 domostw, a na każdą w części zniszczoną, po 20; daléj wartość każdego domostwa na 100 zlr. m. k., wypadnie ztąd suma straty 1,260,000 zlr. Jeźli nadto weźmiemy na uwagę, że każda rumuńska rodzina (a jest ich 360,000) przynajmniéj 50 zlr. utraciła przez zabór przychowku lub gotówki, przybędzie jeszcze suma 18 milionów zlr. Według tegoż obliczenia 40,000 Rumunów padło ofiarą téj wojny, a z tych była czwarta część ojców familii, pozostało więc 10,000 rodzin w osieroceniu.

Pułkownik Ivanka, który jako parlamentarz Koszutha jeździł do ks. Windischgrätza, i w obozie kroackim pozostał, bawi od dni kilku w Peszcie. Sąd wojenny odesłał go do komissyi assenterunkowéj, i podobnie jak inni oficerowie honwedów, wystawiony jest na niebezpieczeństwo bycia wziętym do wojska, co byłoby mu tém przykrzejsze, iż się przed kilku tygodniami ożenił. Ivanka udał się wprost do feldm. Haynau z prośbą o ułaskawienie.

Na wniosek ministra wojny, nadał cesarz teraźniejszemu szefowi jeneralnego kwatermistrzowstwa feldm. Hess władzę awansowania aż do stopnia kapitana, oraz jus gladii et aggratiandi aż do stopnia podpułkownika w tym korpusie.

Od kilku dni obiega pogłoska, że ks. Windischgrätz, powołany został do Wiednia, dla objęcia pewnéj wysokiéj posady, może w miejsce hr. Grünne. Inni wskazują księcia jako przyszłego ministra wojny; wszakże wieści te niezdają się zasługiwać na wiarę. W ogóle ministeryum wojny rozdrobnione jest teraz na tyle wydziałów, że można powiedzieć, iż jeźli w armii panuje jedność, to pewno nie w administracyi. Hr. Gyulay zarządza prawie wyłącznie wydziałem zaopatrzenia i umundurowania. Względem rozstawienia rozmaitych korpusów, dyslokacyi pojedyńczych pułków, przeniesienia oficerów z jednego pułku do drugiego i t. p. rozstrzyga szef kwatermistrzostwa fzm. Hess, wspólnie z hr. Grünne. Awansowanie zacząwszy od kapitana, w górę, zastrzeżone jest cesarzowi, a raporta i przedstawienia do awansu składa hr. Grünne. Wydziałem strategicznym kieruje jen. Kellner w prywatnéj kancelaryi cesarza. Armia włoska zostaje pod wyłącznym kierunkiem marszałka Radeckiego, który tylko w specyalnych przypadkach np. gdy chodzi o przeniesienie jakiego pułku z armii włoskiéj do innego korpusu, znosi się z fzm. Hess. Ztąd wynika, że pole działania ministra wojny jest nader ograniczone.

P. Würth na wczorajszéj prelekcyi swojéj oświadczył, iż nowy kodex postępowania sądowego najdaléj za dwa tygodnie będzie ogłoszonym, i wskazał na 9. i 10. zeszyt jurydycznego czasopisma z r. z., który zasady nowéj procedury obszernie wyłuszcza. Sąd przysięgłych zabiera się w ogóle co trzy miesiące; w większych miastach co dwa miesiące, a w Wiedniu co miesiąc. Do jego kompetencyi należą tylko zbrodnie, pociągające za sobą karę przynajmniéj pięcioletniego ciężkiego więzienia. Procesa o zdradę stanu należą do przewidzianego konstytucyą sądu państwa (Reichsgericht.) nie mogą zatém być rozstrzygane przez zwykłych przysięgłych. Do tych ostatnich należą również wszystkie przestępstwa drukowe, przekroczenia patentów względem opieki nad umysłową własnością, oraz prawa o stowarzyszeniach.

Z ogłoszonego przez gazetę wiedeńską sprawozdania bankowego, z d. 29. z. m. okazuje się, że suma w obiegu będących banknotów wynosi 250,326,428 zlr.: fundusz emerytalny 6,830,926 zlr., zasób gotówki 30,541,485 zlr. 42 kr.; 3 procentowe bony kasowe 20,719,070 zlr. eskontowane bilety i forszusy 45,525,436 zlr. 9 kr.; 4 procentowy dług państwa 37,583,790 zlr. 34 kr.; bezprocentowy 40,043,351 zlr. 52 kr.; eskontowane 3 procentowe bilety kasy centralnéj 50,000,000; bieżące soldi 3,061,677 zlr. Pożyczka dla Węgier po 2^0_0, 777,197 zlr.; na wsparcie zubożałych rzemieślników 1,800,000, bankom pobożnym (lombardom) 80,000 zlr. Rozmaite pretensye według układu z dnia 6. Grud. procentowane, przez upłaty z sardyńskiego wynagrodzenia kosztów wojennych i $4\frac{1}{2}$ procentową pożyczkę państwa zredukowały się do 49,300,463 zlr. 53 kr. Tak więc od ostatniego sprawozdania, zasób gotówki zwiększył się o $\frac{1}{2}$ miliona, eskontowane 3 procentowe bilety kasowe i węgierskie noty krajowe o 4^0_0. Liczba obiegających banknotów zmniejszyła się o 151,230 zlr.

Wanderer donosi z dobrego źródła, że ministerstwo spraw zagranicznych postanowiło wydać c. k. poselstwu w Atenach polecenie, aby w angielsko-greckim zajściu działało w zupełnem porozumieniu z poselstwem cesarsko-rossyjskiem.

Ost Deutsche Post donosi z Pesztu, jako pogłoskę, że kilku dawniejszych członków węgierskich izby magnatów, jako to: Cziraky, Szedenyi, Szogenyi i inni, powołani zostali do Wiednia, aby być obecnymi przy stanowczéj obradzie nad węgierską konstytucyą, przeciwko czemu minister spraw wewn. miał zaprotestować.

Donoszą z Jass, że rząd mołdawski, w skutku naglącego wezwania wszechwładnego tamże konsula rosyjskiego p. Tumańskiego widział się spowodowanym, do wydania surowego zakazu rumańsko-niemieckiego dziennika Bucovina, i do wezwania tamtejszéj c. k. agencyi, aby przesełania pocztą tego dziennika zabroniła.

Turcya.

Konstantynopol, 14. Stycznia. — Żądacie odemnie korespondencyi z Konstantynopola, jako z miejsca ważnego dzisiaj pod względem polityki europejskiéj. Prawda, że to dziś punkt ważny, węzeł interesów Anglii, Francyi i Rossyi, a od upadku Węgier także i Austryi, któréj polityka dla samego sąsiedztwa i krain słowiańskich wiąże się z interesami Turcyi.

Emigracya węgierska i polska sprawiła wielki ruch w dyplomatyczném gronie Stambułu. Wiadomo, że Austrya i Rossya z równą zaciętością dopominały się o nią u porty ottomańskiéj, a znalazłszy silny opór tego rządu wspieranego powagą Francyi i Anglii, zdawały się przez zerwanie stosunków urzędowych otwartą zapowiadać wojnę. Dziś już ta sprawa w zupełnie innéj przedstawia się formie — poselstwo rossyjskie 31. Grudnia z. r. weszło na nowo w stosunki rządowe w wysoką portą, co było poprzedzoném projektem redakcyjnym do umowy z Austryą ułożonym przez portę wraz z pełnomocnikami, francuskim i angielskim. W tym projekcie porta oświadcza, że osadzenie w głębi kraju naczelników madziarskich reklamowanych przez Austryą oznaczy na pewną ilość miesięcy, a później jeśli się przekona o spokojności Węgier, zmniejszy surowość ich nadzoru; szanując zaś dobre stosunki, w których nadal chce zostawać z Austryą, oświadczy jéj po niejakim czasie, kiedy uwięzionych wypuści na wolność. — Pan Tytow (ambassador rossyjski), któremu załączono ten projekt, oświadczył, że to jest prawie zupełnie to samo, czego Austrya mogła żądać, ale powiedział zarazem, że poseł austryacki będąc ścieśnionym instrukcyami bardzo ograniczonemi nie może dać odpowiedzi bez porozumienia się poprzedniego z swym dworem, i że on z téj przyczyny sam nie czekając na Austryą wraca do relacyi urzędowych z portą. — Te wiadomości zostały dnia 31. Grudnia zawiezione do Europy przez statek francuski »Pronique« z rozkazem do flot, francuskiéj i angielskiéj, opuszczenia wód tureckich.

Dwa statki parowe wojenne tureckie są gotowe udać się do Warny; emigranci, których wydalenia żądała Rossya, zostaną na nich przewiezieni do Malty bez zatrzymywania się w porcie konstantynopolskim, ci którzy zostali przeznaczeni na osiedlenie w Turcyi, także nigdzie się nie zatrzymując mają być przewiezieni do Mandania, zkąd daléj odprawią podróż lądem do Kulaja (w Azyi mniejszéj) miejsca dla nich przeznaczonego. Pan Tytow żądał tego środka ostrożności w imieniu swego cesarza, a porta poradziwszy się reprezentantów angielskiego i francuskiego, postanowiła zadość uczynić jego woli. Jest to skutek naturalny wyrazu »wypędzić,« zamieszczonego

w nocie rossyjskiéj. — Jeśli Rossya pomału odzyskuje napowrót swój wpływ na Turcyą, to o to nie tyle trzeba obwiniać ministrów ottomańskich ile poselstwa francuzkie i angielskie. — Emigranci węgierscy, którzy nie są objęci listą ani austryacką ani rossyjską, a którzy będą chcieli wydalić się z Turcyi dostaną paszporta i pieniądze na drogę, ci zaś z nich, którzy zechcą zostać dostaną żywność i żołd odpowiedni ich stopniom. — Wtedy kiedy rząd turecki tak szlachetnie postępuje w kwestyi emigrantów, rząd francuzki przysłał swemu pełnomocnikowi rozkaz niedawania paszportu do Francyi jak tylko tym, którzy okażą dostateczny fundusz utrzymania się tamże przez rok przynajmniéj lub złożą dowody, że nie podzielają żadnych idei demokratycznych ani republikanckich.

Jeden z najdystyngwowańszych urzędników porty Ahmet, Wefik efendi, dyrektor bióra tłómaczeń w porcie został przeznaczonym na komissarza do Multan. Ten wybór czyni zaszczyt wielkiemu wezyrowi gdyż to jest człowiek znamienity talentem i prawością. Z wyjazdem dla zajęcia nowego miejsca oczekuje tylko otwarcia urzędowych stosunków porty z Austryą, ażeby udając się przez Szumlę być przytomnym wykonaniu umowy zawartéj między témi dwoma rządami. — Także ma instrukcye tyczące się urządzenia salin w Wołoszczyznie, któremi porta mocno się teraz zajmuje.

Z Węgier ciągle nas dochodzą jednakowo smutne wiadomości; nieszczęśliwy ten kraj niedość, że spustoszony dziewięcio-miesięczną wojną, wystawiony jest teraz prawie na dowolną igraszkę żołdactwa. – Kiedy na południu niemiecki Kriegs-Gericht pod zasłoną prawa największych dopełnia zbrodni, na północy, zdemoralizowane wojsko rossyjskie, które ztamtąd powraca do Polski dopuszcza się rabunków. — Piszą z Galicyi, że w Tarnowie wojsko rossyjskie śpiewając pieśni madziarskie prowadziło z sobą bogate łupy w koniach, wołach i innem bydle, które pomięszane z wozami naładowanemi meblami i różnemi sprzęty długim ogonem ciągnęły się za armią. A jednak Europa się zdaje dziwić nienawiści jaką Rumanie pałają ku wojsku rossyjskiemu zajmującemu ich kraj, gdy przeciwnie z wojsk tureckich są bardzo kontenci. — Może opinia publiczna porównać Rossyą z Turcyą nie z uprzedzeniem lecz podług faktów. Rossya swych przygotowań nie zaniedbuje; 10-tysięczny korpus rezerwowy przybył z Besarabii powiększyć armią okupacyjną mołdo-wołoską.

W prowincyach słowiańskich należących do Turcyi, rossyjscy i austryaccy ajenci sposobią umysły do buntu, ale mimo jedność wiary z Rossyą, podobieństwa mowy i obyczajów, mimo rozsypywanych szczodrze pieniędzy, i niektórych nawet uciemiężeń ze strony prywatnych Turków, niedość jeszcze zawierzają swym dostojnym protektorom, aby wykonywać ich plany.

Gaz. pol.

Konstantynopol, dn. 16. Stycznia. — Poseł austryacki niewszedł jeszcze w stosunki dyplomatyczne z portą. Do Bessarabii wkroczył nowy korpus wojska rossyjskiego liczący 10,000 żołnierzy. A zatém siła zbrojna Rossyi w Multanach i Wołoszczyznie wynosi teraz 42,000 żołnierzy co się sprzeciwia widocznie treści układu w Balta Liman zawartego, który stanowi, że po uspokojeniu Węgier, siła zbrojna stron obydwóch zniżoną być ma na 10,000. Turcya wierna słowu swemu, dawno wojska swoje cofnęła. Rossya zaś korpus swój coraz bardziéj powiększa.

G r e c y a.

We względzie zatargów grecko angielskich pisze korrespondent paryski dziennika Globe, co następuje: »Zdaje mi się, że się niemylę, iż rząd francuzki, chociaż może przez wzgląd na stronnictwo greckie w Paryżu ofiaruje swoje pośrednictwo przyjacielskie, niema najmniejszego zamiaru wystąpić stanowczo na korzyść rządu greckiego. Postępek podobny niebyłby nawet popularnym; lubo we Francyi dosyć sympatyi sentymentalnych dla Grecyi panuje, to jednak powszechnie trzymają się tego zdania, że rząd angielski w pewnym stopniu zniewolonym był do podobnego postępowania, spostrzegając intrygi rossyjskie nieprzyjazne w Grecyi, i czynności ajentów rossyjskich na Cefalonii, którzy głównie zaburzenie najnowsze na wyspach jońskich wywołali. A nawet gdyby rząd francuzki, miał ochotę popierać Rossyą w jéj intrygach, to jednakże nieośmieliłby się w sposób podobny lekce ważyć opinii publicznéj. Stronnictwo rossyjskie we Francyi jest małoznaczne. W izbie usłyszymy może cokolwiek płonnéj gadaniny o surowości Anglii w obec tak słabego państwa; lecz skoro raz dowód będzie złożony, że demonstracye angielskie w Grecyi są pewnym rodzajem protestacyi przeciw wpływowi polityki rossyjskiéj, wtedy nikt już niebędzie ważył się przemawiać za przyjęciem polityki rossyjskiéj, niechcąc na dobre obrazić Anglii.« — Według dziennika pewnego paryskiego, którego podania zresztą są więcéj domysłami wyprowadzonemi z położenia rzeczy, aniżeli prawdziwemi wiadomościami, instrukcye dane admirałowi Parkerowi mają mieć na celu: 1) zwrócić uwagę rządu greckiego, że ustępowanie intrygom rossyjskim dla osłabienia wpływu angielskiego na wschodzie, nieprzyniesie Grecyi żadnéj korzyści; 2) zmusić Elysée, aby przeciw nadużyciom gabinetu petersburgskiego wystąpiło, z którym prezes rzeczypospolitéj oprócz związku dyplomatycznego, utrzymuje jeszcze przez swego kuzyna, księcia Leuchtenberga, stosunki serdeczne, które lorda Palmerstona bardzo niepokoją. Rozumie się samo przez się, że we Francyi bardzoby chętnie wierzyć chciano, iż poseł angielski w Atenach instrukcye swoje przekroczył. Zarozumiałości lub próżności francuskiéj trudno przychodzi, wystawić sobie, iżby to być mogło, ażeby rząd angielski tak ważny krok miał uczynić, niezawiadomiwszy wprzód o tém rządu francuzkiego.

Ateny, dn. 22. Stycznia. — Admirał angielski położył embargo na wszystkie greckie okręty kupieckie — wczoraj wieczorem jeszcze stojące w porcie Paros zabrali Anglicy i przeprowadzili do Pireu. Wczorajsza nota angielska zapowiada, że rząd grecki od dnia dzisiejszego począwszy co dzień płacić będzie 40,000 tal. kosztów egzekucyjnych flocie angielskiéj, dopóki żądania nie będą wypełnione. — Spokojność w mieście zupełna. — W całéj téj sprawie dwie rzeczy są pewne. Najprzód: Anglia, któréj od kilku lat nie udają się wszystkie usiłowania obalenia tronu greckiego za pomocą powstania, chce teraz celu tego dopiąć na innéj drodze. Prze tedy na rząd, czyni go niepodobnym i chce zmusić króla, aby powołał Maurokordata, a pod prezydencyą tego umilkłyby zaraz żądania angielskie. Maurokordatos tedy nim zostanie i to jeszcze dopóki tu stoi flota angielska — i wybory na trzydzienny sejm mają się odbyć pod paszczami dział angielskich i wśród brzęku pieniędzy angielskich! — Drugą jest Szach Rossyi! Do Multan i Wołoszczyzny nie sięgną okręty angielskie, a zatém illyryjski trójkąt trzeba zachwycić u wierzchołka.

Stany Zjednoczone Ameryki północnéj.

Londyn, dn. 2. Lutego. — Wczorajsza poczta amerykańska, która przybyła wieczorém do Liwerpolu, przywozi ważną wiadomość polityczną o możebnym załatwieniu sprawy Nikaruguy. Cloyton, ze strony Stanów Zjednoczonych i Bulwer, ze strony Anglii, ułożyli we względzie kwestyi Nikaraguy ugodę następującą, zastrzegając sobie potwierdzenie senatu Stanów Zjednoczonych i lorda Palmerstona. Stany Zjednoczone i Anglia ogłaszają mocarstwami opiekującemi się wielkiém przedsięwzięciem dążącem do połączenia obydwóch oceanów. Według tego kanał ów, ma także i w czasach wojennych stanowisko swoje neutralne zatrzymać, z neutralnym odcinkiem na każdéj stronie międzymorza, który zajmuje około dwóch stopni przestrzeni od każdego z dwóch wielkich oceanów. Wewnątrz przestrzeni téj niepowinna żadna zaczepka na morzu nastąpić. Pozostawia się Rossyi i Francyi wolność przystąpienia do tego układu i zajęcia także stanowiska mocarstw opiekuńczych. Z Chagres (na międzymorzu Panama) także nadeszły wczoraj wiadomości dochodzące do 29. Grudnia. Na pokładzie okrętu, który je przywozi znajdują się 2 miliony dolarów w gotowiznie z zachodnich brzegów Ameryki, należące do kupców. Do Chagres zawinęły 4 statki parowe z 450 podróżnymi jadącymi do Kalifornii; a w Panama 1200 osób czeka na odjazd. W Kalifornii panowały choroby. Pod San Francisko stało 250 okrętów rozmaitéj wielkości. W kopalniach poczyniono podobno znowu nowe zajmujące odkrycia.

Kronika osobista.

Poznań, 12. Lutego. (Dzien. urzęd.) — Kandidat miernictwa Karol Rudolf Schmarsow tutaj, złożywszy przepisany examen, uznany zdatnym mierniczym, a po wykonaniu przysięgi, w grono mierników departamentu Poznańskiego przyjęty.

Ceny targowe w mieście POZNANIU.	Dnia 11. Lutego. 1850. r. od tal.	sgr.	fn.	do tal.	sgr.	fn.
Pszenicy szefel	1	16	2	1	25	7
Zyta . dt.	—	26	8	—	29	4
Jęczmienia dt.	—	22	3	—	24	5
Owsa . dt	—	15	7	—	17	9
Tatarki dt.	—	22	3	—	24	5
Grochu . dt.	—	26	8	1	1	1
Ziemniaków dt.	—	11	1	—	12	5
Siana cetnar	—	20	—	—	25	—
Słomy kopa	5	—	—	6	—	—
Masła garniec	1	15	—	1	20	—